

International Educational Corporation
National University “Odesa Law Academy”

INNOVATION AND INTERNATIONALISATION IN HIGHER EDUCATION

**PROCEEDINGS
of the British–Ukrainian Conference**

*London,
16 October 2025*

ІННОВАЦІЇ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

**МАТЕРІАЛИ
британсько-української конференції**

*м. Лондон,
16 жовтня 2025 року*

Odesa
“Yurydychna Literatura”
2025

UDC 378(410:477)(063)

I-64

Edited by **S. V. Kivalov**, Doctor of Law, Professor, Academician

Executive Editor: **D. A. Minchenko**

Innovation and Internationalisation in Higher Education : proceedings of the British-Ukrainian Conference (London, 16 October 2025) = Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті : матеріали британсько-української конференції (Лондон, 16 жовтня 2025 року) / edited by S. V. Kivalov ; executive editor D. A. Minchenko ; International Education Corporation ; National University “Odesa Law Academy”. — Odesa : Yurydychna Literatura, 2025. — 520 p.

ISBN 978–966–419–457–7

The proceedings of the British-Ukrainian Conference “*Innovation and Internationalisation in Higher Education*” are devoted to the development of joint educational and research initiatives, strengthening academic mobility, and promoting the exchange of experience between the academic communities of both countries. They also highlight the creation of new formats of cooperation in the fields of research, technology, and innovation. The implementation of British educational practices and international standards serves as a key factor in reforming the higher education system of Ukraine, contributing to its modernisation and successful integration into the European and global educational and research space.

UDC 378(410:477)(063)

Матеріали британсько-української конференції «*Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті*» присвячені розвитку спільних освітніх і наукових ініціатив, посиленню академічної мобільності, обміну досвідом між науково-педагогічними спільнотами двох країн, а також створенню нових форматів взаємодії у сфері досліджень, технологій та інновацій. Застосування британських освітніх практик і міжнародних стандартів є важливим чинником реформування системи вищої освіти України, сприяючи її модернізації та успішній інтеграції в європейський та міжнародний освітній і науковий простір.

The materials are published in the authors' editions.

The authors bear full responsibility for the quality, accuracy, and originality of their contributions.

© International Educational Corporation, 2025

© National University “Odesa Law Academy”, 2025

ISBN 978–966–419–457–7

Список використаних джерел

1. Використання штучного інтелекту в організації наукових досліджень / О. В. Полоневич, С. В. Морозова, І. М. Аверічев, А. П. Полоневич. *Зв'язок*. 2024. № 3. С. 3–6. DOI: <https://doi.org/10.31673/2412-9070.2024.030306>.
2. Ковачов С., Сичікова Я. Поговори зі мною: діалог зі штучним інтелектом про використання його в навчанні та наукових дослідженнях. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Сер.: Педагогічні науки. 2023. Вип. 1. С. 43–55. DOI: <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2023-1-1-43-55>.
3. Коломієць А. М., Кушнір О. І. Використання штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності: можливості та виклики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2023. Вип. 70. С. 45–57. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-45-57>.
4. Семеніхіна О., Різник В., Шамо́ня В. Використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях в контексті академічної доброчесності. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2025. Т. 13, № 6. С. 63–68. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol13i6-009>.

Іванійчук Т. Ю.

кандидат біологічних наук, директор наукової бібліотеки
Національного університету «Одеська юридична академія»

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИК ВІДКРИТОСТІ В НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ ЕПОХИ АІ: БРИТАНСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Розвиток відкритого доступу в сучасному науковому середовищі є ключовою складовою глобальної політики відкритої науки, спрямованої на забезпечення прозорості, відтворюваності та суспільної користі результатів досліджень. Ідеологія відкритого доступу формує нові стандарти публікаційної етики, наукової комунікації та цифрового управління знаннями. Прикладами реалізації нової парадигми сучасної науки можуть виступати новітні платформи, які функціонують як в європейському, так і в міжнародному просторі [3; 7]. Для університетів реалізація політики відкритого доступу стала не лише вимогою часу, але й стратегічним інструментом підвищення репутації, цитованості та участі у міжнародних програмах.

В Україні Міністерство освіти і науки України є координатором реалізації національної політики відкритої науки [14]. В умовах воєнного стану політика відкритої науки сприяє збереженню наукового потенціалу, міжнародній співпраці та цифровій трансформації освіти

і науки, а також забезпечує якісне перезавантаження на основі провідних міжнародних практик, зокрема реформування системи оцінювання наукової діяльності відповідно до принципів CoARA. З 2023 р. в Україні реалізується масштабний проєкт Open4UA (англ. Open Science for Ukrainian Higher Education System) «Відкрита наука для української системи вищої освіти» [6] у рамках програми Erasmus+ KA2, яка велику увагу приділяє відкритості дослідницьких даних.

Разом з тим, слід враховувати, що для реалізації політики відкритого доступу, відкритих досліджень існують певні виклики та обмеження. Видавничі політики, комерційні інтереси, ліцензії, патентне/комерційне програмне забезпечення можуть бути перепонами для повної відкритості. Так, фінансування відкритого доступу (наприклад, оплата APC — article processing charges) створює додаткове навантаження на дослідників чи установи. Крім того, варто враховувати необхідність добре прописаних процедур (депонування, архівування, ліцензування) — аби відкритий доступ не був формальністю, а приводив до реального результату і впливу. Наростаючий вплив на науково-освітнє середовище розвитку генеративного AI також слід розглядати як важливий виклик для реалізації політик відкритості.

Для покращення бібліотечних практик в українських університетах щодо реалізації політик відкритих досліджень, відкритої науки і відкритого доступу актуальним видається аналіз досвіду британських університетів, зокрема University of Dundee та Queen Mary of London.

Велика Британія залишається одним із лідерів у впровадженні політики відкритого доступу, поєднуючи державні та європейські ініціативи (UK Research and Innovation [10], Plan S) із інституційними стратегіями університетів. Важливою подією останніх років стала публікація REF 2029 Open Access Consultation and Engagement Summary — аналітичного документа, який визначає нові підходи до оцінювання досліджень у межах Research Excellence Framework (REF) та формує оновлені стандарти відкритого доступу [8].

У межах нової політики особливу увагу приділено обов'язковому відкритому доступу до рецензованих публікацій; забезпеченню прозорості метаданих та дотриманню принципів FAIR; підтримці відкритих ліцензій (зокрема CC-BY або CC-BY-ND); контролю якості репозитаріїв та механізмів архівування [11].

Серед ключових викликів у документі було виокремлено певні ризики щодо: неправомірного використання результатів досліджень, зокрема у зв'язку з розвитком штучного інтелекту та інтелектуального аналізу даних; захисту інтелектуальної власності та необхідності чітких механізмів дотримання авторських прав; перевищення мандату REF і формування хибних стимулів для дослідників та видавців, що може змістити акценти з якості досліджень на формальні вимоги відкритого доступу.

Таким чином, британський досвід демонструє, що навіть за високого рівня інституційної зрілості політик відкритої науки в Британії питання балансу між відкритістю, якістю та захистом інтелектуальної власності залишаються актуальними в епоху штучного інтелекту.

REF 2029 також акцентує увагу на зростаючій ролі відкритих даних, інтеграції з інфраструктурами дослідницьких інформаційних систем (CRIS) та можливостях використання штучного інтелекту у науковій аналітиці. Поточні рекомендації REF 2029 та UK Research and Innovation (UKRI) вимагають, щоб установи забезпечували прозорість використання AI-інструментів. Це спрямовано на збереження авторства, наукової доброчесності та відтворюваності результатів.

Таким чином, REF 2029 не лише окреслює технічні параметри відкритого доступу для університетів Британії, але й формує концептуальні засади культури відкритої науки, орієнтованої на якість, етичність і суспільну відповідальність дослідницької діяльності.

У політиці University of Dundee зазначено, що університет «вирить, що необмежений доступ до публічно фінансованих досліджень сприяє суспільному благу» [9]. В Open Research Policy [4] в University of Dundee, яка була оновлена 18 березня 2025 року, задекларовано, що викладачі, науковці і студенти відповідають за забезпечення вільного доступу до результатів дослідження, коли це можливо, і за відповідність вимогам спонсорів. Вона охоплює публікації (журнали, книги, розділи книг, цифрові медіа), набори даних, програмний код, програмне забезпечення. До сильних сторін варто віднести також наявність репозитарію «Discovery» та чітких дедлайнів депозиту, а також підтримки через Read&Publish договорів взаємодії з видавцями та спонсорами. В документі визначено моделі відкритого доступу. Разом з тим, University of Dundee в своїй політиці визнає, що у деяких випадках не всі елементи Open Research будуть досяжні [4]. У розділі «Open data» чітко зазначено, що саме бібліотека надає консультації з управління, повторного використання, відкритого доступу до даних. Інституційний репозитарій університету «Discovery» відповідно до політики містить архівні копії рукописів, метадані, ліцензії.

Можна констатувати, що політика Open Research в University of Dundee є чіткою, формалізованою і відповідає сучасним трендам відкритої науки. Вона є зразком британського підходу, заснованого на принципах Open Access, FAIR, Plan S, UKRI policy.

Університет Queen Mary of London також має розвинену інфраструктуру підтримки відкритого доступу і прагне проводити та просувати високоякісні дослідження. Дослідницька політика гарантує, що наукові розвідки та інновації ефективно сприяють розвитку, проводяться та поширюються відповідно до найвищих стандартів доброчесності. В університеті заохочується та здійснюється допомога

дослідникам у поширенні своїх досліджень через визнані та високоефективні канали. Керівні принципи відкритого доступу [2] університету містять більше інформації, а також контактні дані команди, що адмініструє репозиторій та поширення дослідницьких даних.

В університеті діє Спільний офіс управління дослідженнями (JRMO) для Barts Health NHS Trust та Queen Mary of London [13], який функціонує відповідно до узгодженого набору спільних політик управління дослідженнями, які передбачають планування, архівування, доступ і повторне використання результатів. Ці політики дозволяють як Barts Health, так і Queen Mary керувати JRMO та регулярно переглядаються, принаймні кожні три роки. Загалом політика цих інституцій спрямована на забезпечення відкритого доступу до результатів досліджень, включно з даними, за умови дотримання етичних, правових і комерційних обмежень. Управління дослідницькими даними реалізується у відповідності з принципами відкритої науки через створення єдиної системи управління даними відповідно до стандартів UKRI.

Важливу роль у реалізації політики відкритої науки відіграють бібліотечні служби університету Queen Mary of London, які забезпечують супровід відкритих досліджень, зокрема консультації з питань публікації у відкритому доступі, підтримку дослідників у роботі з репозитаріями та збереженні дослідницьких даних. Такий підхід формує цілісну екосистему відкритої науки, що поєднує управлінські, інформаційні та технологічні складові [5].

Ця модель підкреслює: бібліотека Queen Mary відіграє роль сервісного центру відкритої науки — допомагає авторам, адмініструє договори, забезпечує додаткові моделі (Diamond OA) без витрат із боку автора.

Здійснений аналіз дає можливість говорити про те, що університети Dundee [1] та Queen Mary [12] запровадили локальні політики з використання штучного інтелекту, які передбачають декларування дозволеного використання штучного інтелекту в дослідницькому процесі; розробку етичних кодексів AI-досліджень; зберігання метаданих про застосування алгоритмів машинного навчання в репозитаріях; участь бібліотек у наставництві дослідників щодо етичного використання AI.

Український Національний план щодо відкритої науки (Постанова КМУ № 892-р [16]) передбачає аналогічні напрями розвитку відкритих даних і відкритого доступу. Національний університет «Одеська юридична академія» також активно працює в парадигмі відкритого доступу до наукової інформації, забезпечує через бібліотеку розміщення наукових та навчальних матеріалів в інституційному репозитарії «eNUOLAIR», активно аналізуючи практику відкритого

доступу [15; 17]. Використання DOI (префікс 10.32837) та HANDLE (11300) у функціонуванні інституційного репозитарію, підтримка мета-даних і фаховий супровід бібліотечних працівників формують цифрову інфраструктуру, яка зможе адаптуватися до вимог AI-сумісного відкритого доступу. Разом з тим, поки що на стадії обговорення знаходяться регламенти ліцензування (CC-BY), умови і терміни депозиту після прийняття, укладення угод з видавцями тощо. Актуальним завданням постає завершення роботи над формалізованими університетськими політиками відкритого доступу та використання дослідницьких даних та GenAI.

Узагальнюючи, можна зазначити, що британський досвід свідчить: відкрита наука майбутнього — це синтез людської експертизи, етичного управління даними й контрольованого застосування штучного інтелекту. Для українських університетів цей підхід відкриває перспективу не лише технологічної, а й концептуальної модернізації системи наукової комунікації, в якій бібліотека стає важливим агентом цифрової доброчесності.

Порівняльний аналіз політики відкритого доступу в University of Dundee, Queen Mary University of London та Національному університеті «Одеська юридична академія» засвідчує поступову гармонізацію інституційних практик управління результатами досліджень і реалізації політики відкритого доступу. Спільною стратегічною метою є забезпечення відкритості, прозорості та відтворюваності наукового знання, що відповідає сучасній парадигмі відкритої науки в умовах цифрової трансформації європейського освітньо-наукового простору.

Можна констатувати, що українська практика реалізації відкритого доступу поступово переходить від декларативного рівня до практичного втілення. Подальший розвиток політики відкритого доступу, відкритої науки та використання AI потребує вдосконалення національної нормативної бази, що визначатиме та реалізуватиме єдині стандарти відкритості, взаємодії репозитаріїв і підтримки дослідників у межах інтегрованої цифрової екосистеми науки.

Список використаних джерел

1. AI (Artificial Intelligence) in Teaching and Assessment. Guidance for staff on the use of AI in teaching with notes on practice and aspects of generative AI (GenAI) in higher education to consider. Updated on 24 July 2025. URL: <https://www.dundee.ac.uk/guides/ai-artificial-intelligence-teaching-and-assessment>
2. Open access publishing — Library Services. URL: <https://www.qmul.ac.uk/library/open-research/open-access-publishing/>
3. Open Research Europe: website. URL: <https://open-research-europe.ec.europa.eu/>

4. Open research policy. This policy sets out the expectations of the University regarding open research. URL: <https://www.dundee.ac.uk/corporate-information/open-research-policy>
5. Open Research. Open Research Services provide support for publishing, promotion and storage of research outputs. URL: <https://www.qmul.ac.uk/library/open-research/>
6. Open4UA «Відкрита наука для української системи вищої освіти». URL: <https://lpnu.ua/en/open4ua>
7. OpenAIRE: website. URL: <https://www.openaire.eu/about>
8. REF 2029 Open Access Consultation and Engagement Summary, 2024. URL: <https://2029.ref.ac.uk/publication/open-access-consultation-and-engagement-summary>
9. Statement on Open Research. The University of Dundee's Open Research Statement. URL: <https://www.dundee.ac.uk/corporate-information/state-ment-open-research>
10. UKRI : website. URL: <https://www.ukri.org/>
11. UKRI. Open Access Policy, 2021. URL: <https://www.ukri.org/publications/ukri-open-access-policy>
12. University AI principles, guidance and policies <https://www.qmul.ac.uk/queen-maryacademy/educators/innovation-and-scholarship/innovative-pedagogies/centre-for-excellence-in-ai-in-education/resources/university-guidance-and-policies/>
13. Welcome to the Joint Research Management Office (JRMO) for Barts Health NHS Trust and Queen Mary University of London. URL: <https://www.jrmo.org.uk/>
14. Відкрита наука / Міністерство освіти і науки України : офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/nauka/nauka-2/vidkrita-nauka>
15. Іванійчук Т. Ю. Деякі інструменти відкритого доступу у практиці наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія». *Осінь школи науковця-2018* : матеріали доповідей (26 жовтня 2018 р.). URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/264d68e8-f3e1-40eb-83cb-706d78a73251>
16. Про внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів : постанова Кабінету Міністрів України від 16 липня 2025 р. № 892-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/892-2025-%D0%BF#Text>
17. Ульянова Г. О., Бааджи Н. П. Академічна доброчесність як основа академічного успіху. *Правова позиція*. 2022. № 4. С. 98–103.

Бугаєць А. С. Українсько-британське партнерство в сфері якості вищої освіти	379
Варшківна Н. В. Про підходи у викладанні лінгвокраїнознавства	383
Войтович П. П. Особистість як основний орієнтир освітнього процесу	387
Глиняна К. М. Римське право як основа формування правничих традицій у системі вищої освіти України, ЄС та Великої Британії	390
Гребенюк Д. О. Розвиток міжнародної співпраці у сфері вищої освіти крізь призму забезпечення права на освіту	393
Дронов В. Ю. Право на спорт і освіту у міжнародному праві: британсько-український контекст та досвід Національного університету «Одеська юридична академія»	396
Єрмоменко С. В. Технології штучного інтелекту у формуванні дослідницьких компетентностей студентів-філологів	399
Задерейко О. В. Особливості пошуку наукової інформації з застосуванням систем штучного інтелекту	401
Іванійчук Т. Ю. Реалізації політик відкритості в науковому просторі епохи AI: британський та український досвід	405
Канєнберг-Сандул О. К. Академічна доброчесність як основний принцип освіти	411
Капустян І. В. Платформа Moodle як інструмент інноваційної трансформації освітнього середовища закладів вищої освіти	414
Ковальова К. О. Інтеграція наукових досліджень в освітній процес як засіб розвитку наукових навичок студентів	417
Козак Т. Б. Роль освіти у відбудові України	420